

NIEDAWNY (65) ai

W pisowni łącznej (33), w rozłącznej (32).

e jasne, a pochylone (w tym 4 r. błędne znakowanie).

sg m N niedawny (5). ◇ G niedawnego (17); -égo (1), -(e)go (16). ◇ A niedawny (1). ◇ I niedawnym (2). ◇ f N niedawną (3). ◇ A niedawną (1). ◇ L niedawn(e)j (1). ◇ n N niedawne (4); -é (1), -(e) (3). ◇ G niedawného (1). ◇ D niedawn(e)mu (1). ◇ A niedawne (1). ◇ L niedawnym (3). ◇ pl N subst niedawné (1). ◇ G niedawnych (20). ◇ A subst niedawn(e) (3). ◇ I m niedawn(e)mi (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI(XVIII) w. (jeden z niżej notowanych przykładów) s.v. dawny.

1. Mało odległy w czasie, taki, który zdarzył się, żył w niedalekiej przeszłości; nuperus Calep, Cn; novitius Cn (47) :

a. W stosunku do momentu mówienia lub pisania (45) : KrowObr 133; OrzList h3; LeovPrzep B3; Niezámilczę też y niedawnego áctu przed śmiercią Páná náłzego ktoryście z Turki mieli pod Choćimiem BiałKaz L3v, Lv; NiemObr 172, 176; Czego mamy nie dawny przykład/ co fię sťało w Chełmskiej ziemi z iednym śláhcicem Greckiej wiary WerGośc 225; Calep 710a; VotSzl A3.

W przeciwstawieniu: »przed czasem niedawnym ... a teraz« (1): Przed czáfem nie dawnym z wielką mię chwałą przyiął/ á teraześ odemnie wśelką pocźciwość odiał. ArtKanc E14v.

W charakterystycznych połączeniach: niedawny(-a, -e) akt, koncylijabulum, koncylijum, niebeśpieczeństwa, postępki, przykład (2), rzeczy, spowiedź, synod, trwoga, zjednoczenie (2), złączenie.

Wyrażenia: »niedawnych czasów (a. niedawnego czasu), przed czasom niedawnym, niedawne czasy gdy ...« = niedawno [szyk 22:1] (21:1:1): Książę Fredrych fyn Ernestow nie dawnych czáfów w thym mieście Kollegium záłożył BielKron 290v, 217v, 263, 269v, 287v, 427, 445, 459v; Górndworz Bb; BielSpr c; Acz nie dawnych czáfów/ Concilium Konstancienkie dwu Papiezu ośądziło NiemObr 62; Nie dawné czáfy/ gdy mię poczytano W liczbę fortunnych KochPieś 16; ArtKanc E14v; Górnrzm Dv, D3v, F2, F2v, M, M3v; ActReg 115; może być káždemu po części dokumentem tá wrzawá/ ktora niedawnego czáfu w miłey Oyczyźnie náłzey wznieciłá fie/ iáko tho ieft szkodliwy ogień [wojna domowa] káždey Rzeczypospolitey Phil O2; VotSzl C4v; PaxLiz C3.

»za niedawnych lat« (1): álbo lámá od fwyh sił rzecz pospolita vpáść muśi/ [...] álbo w nieprzyacielskie ręce przyydzie/ iáko Gréciia zá niedawnych lat. KochWr 20.

»niedawny wiek« (1): gdy w. m. weźrzyłz w historie dawnego/ y niedawnego wieku [...] doczciez fie w. m. thego/ iż do pocźciwych spraw/ były po wśelki čás białęłowy thák chętne/ iáko męszczyzni Górndworz X6v.

»niedawnego wieku« (1): StryjKron 36 cf »tak stary jako niedawny«.

Szeregi: »dawny i niedawny« (2): Górndworz X6v; kthore [stare błędy] wespółek z nimi [heretykami] ná dawnych Conciliach/ y ná tym Trydentskiem niedawnym íá ośądzone y potępione. WujJud 214v.

»tak stary jako niedawny« (1): y Naclerus wielkiej wiary Hiłtoryk/ Erafmus Stella y inśzych wiele zacnych y sławnych ták ítárego iáko niedawnego wieku Hiłtorikow/ wiele o Gotach [...] piśáło. StryjKron 36.

»(ostatni) świeży i (a) niedawny« (3): O ośtátnim świeżym y nie dawnym w Fłorencyey Grekow y Ruśi z kościołem Bożym z iednoczeniu *SkarJedn* 266, A*, 266.

a. *O ludziach* (5) : *CzechEp* 323; káždy łobie ná pámięć przywieść może nie dawnego Papieżá Iuliufzá łpráwy/ ktory [...] łam z drugimi męźnie woiował. *NiemObr* 168; *ReszPrz* 76; *KochCz* Bv.

Szereg: »tak stary jako też i niedawny« (1): Ieśt wiele vczonych ludzi/ ták z onych łtárfzych Oycow/ iáko też y z niedawnych Pífarzow/ y pílmá ś. wykłádáczow/ ktorzy ná tym łá/ Iż [...] *CzechRozm* 127.

b. *W odniesieniu do jakiegokolwiek lub określonego momentu* (2) : który łię iákimkolwiek po niedawney zwłáfczáz á przyłtoynie przedtym odpráwioney łpowieźi/ prochem grzechów powłzednich przykurzył. *LatHar* 111.

Wyrażenie: »niedawnego czasu« = *niedawno* (1): [*wiedziála*] że nieprzyiáciele iego byli y niedawnego czáłu vkámionowác go chćieli. *BiałKaz* C3.

2. *Istniejący od krótkiego czasu, nowy; recens* *Mącz* (18) :

a. *W stosunku do momentu mówienia lub pisania* (17) : *BielKron* 289; *Mącz* 348b; *WujJud* 38v *marg*, L13v; Ale v nas w Polńzce/ że tho ieśt nie dawné Gołpodárfstwo/ Stáwów budowánia/ [...] tedy iefzce nie mogá być ták łpołobni *Strum* P3v; *CzechEp* 216; *OrzJan* 83; *SarnStat* 89; *Niedawnać* to odmiáná/ y niedługo nas też podobno dokona. *PowodPr* 77.

W charakterystycznych połączeniach: *niedawna(-y, -e) ewangelija* (2), *gospodarstwo, odmiana, spowinowacenie, wymysł, zwolenie*.

Wyrażenie: »niedawnych czasów (a. niedawnego czasu), od niedawnego czasu« = *od niedawna* (5 : 2): Náłzy przodkowie od niedawnego czáłu náwykli pífác/ częgo pierwey nieumieli *BielKron* 337v; *WujJud* 1v, 116; *StryjKron* 244; A náołtátek teraz nie dawnych czáłow/ nátworzywłzy łobie Papieżowie Rzymłcy/ iákichśi Kárdynałów/ [...] tym Kárdynałom tylko/ tę moc dáli/ áby oni łámi/ Papieża obierali *NiemObr* 66; *OrzJan* 28, 77.

a. *O urzędzie: nowo ustanowiony* (1) : kto tu was ták niedawnemi Cenłory áłbo Sędziámi vłtáwił y łkád tę moc maćie/ iż łpráwy [...] Duchá Świętego połádzácie *WujJud* 72v.

b. *W stosunku do jakiegokolwiek momentu; o chorobie* (1) : Też krew pułzczona z żyłek ktore łá prawie w łamych vłzoch/ ieśt vżyteczne naprzeciw oknieniu niedawnemu *FalZioł* V 58.

Synonimy: **1.** *bliski, świeży*; **2.** *nowy*.

Cf **DAWNY**